

Jazyk a smysly

Jazyk není jen mluvená řeč. Určitě jste se už setkali se znakovými jazyky Neslyšících, třeba při tlumočení zpráv v České televizi. Podíváme se na různé znakové jazyky, ale taky na jednu speciální formu mluveného jazyka.

A: Znakové jazyky

1. Přečtěte si často kladené dotazy týkající se znakového jazyka:

<https://edl.ecml.at/Facts/FAQsonsignlanguage/tabid/2741/language/cs-CZ/Default.aspx>

- co vás nejvíc překvapilo? co jste naopak už věděli?
- umí někdo z vás znakovat, nebo se nějaký znakový jazyk učí? Podělte se o své zkušenosti a dojmy
- zkuste si zjistit, kde se můžete ve svém okolí český znakový jazyk začít učit

2. Jak jste se dozvěděli v prvním cvičení, **na světě není jen jeden znakový jazyk**,¹ který by byl pro všechny neslyšící společný. Podobně jako u mluvených jazyků mají různé komunity různé jazyky, některé jsou někdy částečně navzájem srozumitelné, jiné zase ale vůbec. U nás tak Neslyšící² používají český znakový jazyk, ve Francii francouzský znakový jazyk, ve Velké Británii britský znakový jazyk, v USA americký znakový jazyk. Všimněte si, že není nic jako „anglický znakový jazyk“, který by se používal tam, kde se mluví anglicky.

¹ Říkáme znakový jazyk, nikoli znaková řeč.

² Neslyšící s velkým N = označení kulturní skupiny

Podívejte na slovník na stránkách *Spread the Sign*:

<https://www.spreadthesign.com/cs.cz/search/>

- utvořte 6 skupinek, každá skupinka bude vyhledávat hesla PES; KOČKA; ČERVENÁ; ŽENA; MUŽ v jiném znakovém jazyce:
- - v českém znakovém jazyce
 - v německém znakovém jazyce
 - v rakouském znakovém jazyce
 - ve francouzském znakovém jazyce
 - v americkém znakovém jazyce
 - v britském znakovém jazyce
- u kterých znaků jste pozorovali mezi znakovými jazyky **největší rozdíly**?
- dokážete u některých znaků odhadnout, jak vznikly, **podle jaké vlastnosti**?

B: Hvízdací jazyky

1. přečtete si **článek o hvízdacích jazycích** na serveru irozhlas.cz:

https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/cestovani/lingvistika-turecko-kanarske-ostrovy-jazyk-piskani-protोजazyk-komunikace_2109041454_hyh

Tady si můžete poslechnout ukázkou hvízdacího jazyka Silbo Gomero z Kanárských ostrovů: <https://bit.ly/3ArKxPd>

2. utvořte dvě skupiny a ideálně se rozdělte do dvou místností, abyste se navzájem nerušili. Každá skupina si vytvoří **jednoduchý slovník**³ svého vlastního hvízdacího jazyka a připraví si krátkou ukázkou – nejlépe krátkou konverzaci. Nemusíte hvízdát na prsty, ne každý to umí a hlavně uvnitř to není třeba. Uvidíte, kolik různých „hvízdů“ si dokážete zapamatovat.

Pak se obě skupiny opět sejdou a předvedou své hvízdací jazyky.

Chcete se s námi podělit o své kreativní úsilí? Natočte video se svou produkcí zveřejněte ho na sociálních sítích s hashtagem #edj2021.

³ Můžete si zkusit vymyslet nějaký způsob zápisu hvízdů – např. tečky a čárky pro krátké a dlouhé „samohlásky“, šipky nahoru a dolů pro stoupavé a klesavé tóny...